

Evaluatieplan

Interreg Vlaanderen-Nederland 2014-2020

16 december 2015

Inhoud

---

1. INLEIDING	3
<i>Doelstelling</i>	3
<i>Reikwijdte</i>	3
<i>Spreiding inspanningen</i>	3
<i>Coördinatie</i>	4
2. EVALUATIEKADER	5
<i>Rollen</i>	5
<i>Proces en expertise</i>	5
<i>Maatschappelijk middenveld</i>	6
<i>Opleiding</i>	6
<i>Communicatie en opvolging</i>	6
<i>Planning</i>	7
<i>Indicatief budget</i>	7
3. VOORZIENE EVALUATIES	9
3.1. <i>ex-ante evaluatie en strategische milieubeoordeling</i>	9
3.2. <i>Implementatie-evaluaties</i>	10
3.3. <i>Impactevaluatie</i>	11
3.4. <i>Evaluatie communicatiestrategie</i>	12
3.5. <i>Verlag van de voornaamste bevindingen</i>	13
3.6. <i>Ex-post evaluatie</i>	14

BIJLAGEN:

1. *Schematisch overzicht planning evaluatiemomenten bij aanvang programmaperiode*
2. *Onderzoeks- en innovatiedoelstellingen afgezet tegen de demonstratiedoelstellingen en de overige doelstellingen*

1. INLEIDING

doelstelling

Dit plan heeft betrekking op het Interreg V A Vlaanderen-Nederland programma voor de periode 2014-2020 en vormt het kader voor de evaluaties die in deze periode zullen worden uitgevoerd. Het vormt de uitvoering van procedure P11.2 van het Procedurehandboek van de Managementautoriteit (MA). Het wil verzekeren dat deze evaluaties kwalitatief, proportioneel en zinvol zijn. Hiertoe omvat het plan een globale planning, voorziet het de nodige middelen en identificeert het de datanoden. De resultaten van de evaluaties zoals voorzien in het Evaluatieplan moeten allereerst zorgen voor geïnformeerde beslissingen t.a.v. het programmamanagement en –beleid tijdens de uitvoering, en input leveren bij de voorbereiding van de eventuele volgende programmaperiode. Daarnaast moet het evaluatieplan het mogelijk maken om de impact van het programma realistisch in te schatten.

De voornaamste resultaten van de evaluaties worden steeds meegenomen in de jaarverslagen en dienen als input voor de voortgangsverslagen van de lidstaten en voor de synthese van de evaluatieresultaten die aan de Europese Commissie (EC) bezorgd moeten worden.

Het evaluatieplan heeft als doelstelling bij te dragen tot geïnformeerde beslissingen ten aanzien van het beleid en management met betrekking tot Interreg V A Vlaanderen-Nederland tijdens de uitvoering, en een eventueel daaropvolgende programmaperiode, en een goed beeld te verschaffen ten aanzien van de impact van het programma. Deze doelstelling wordt in dit evaluatieplan gerealiseerd via de planning van evaluaties die kwalitatief, proportioneel en zinvol zijn.

reikwijdte

Bij het opstellen van dit plan is rekening gehouden met de relevante bepalingen van de verordeningen betreffende de Europese structuurfondsen en met de leidraden die door de EC zijn opgesteld¹.

In eerste instantie bestrijkt dit plan de programmaperiode 2014-2020. Maar indien dit relevant is, wordt ook teruggegrepen naar de voorgaande programmaperiode (2007-2013). Zo zullen voor de voorziene impactevaluatie² vergelijkbare realisaties uit Interreg IV mee in beschouwing worden genomen en bij de implementatie-evaluaties³ zal worden teruggegrepen naar en voortgebouwd op de resultaten en aanbevelingen van eerdere evaluaties, bijvoorbeeld rond administratieve lasten voor begunstigden.

spreiding inspanningen

Om de evaluatienoden van het programma te bepalen werd, naast naar de verplichtingen in de verordeningen en de vereisten uit de leidraad van de EC, gekeken naar al beschikbare of in de nabije toekomst te verwachten relevante studies en evaluaties⁴. Zo werd bij het opmaken van de planning rekening gehouden met de ervaring dat de tussentijdse evaluatie Interreg IV relatief laat in de programmaperiode georganiseerd werd om aanbevelingen, bijvoorbeeld t.o.v. effectiviteit, nog ten

---

¹ [Verordening \(EU\) nr.1303/2013](#) artikelen 56, 110 en 114; [Verordening \(EU\) nr.1299/2013](#) artikel 14; [Guidance document on monitoring and evaluation](#) (March 2014) en [Guidance document on evaluation plans](#) (April 2014)

² Zie hoofdstuk 3.3 impactevaluatie

³ Zie hoofdstuk 3.2 Implementatie-evaluatie

⁴ Gebiedsanalyse Interreg V (augustus 2013); Tussentijdse evaluatie Interreg IV (oktober 2011); Evaluatie communicatiestrategie Interreg IV (juni 2011); Ex-post evaluatie EC Interreg IV (definitief mei 2016)

volle te kunnen meenemen. In het huidige opzet is gekozen voor een spreiding van de evaluaties naargelang de programmavoortgang.

Gezien het belang dat voor de periode 2014-2020 gehecht wordt aan de resultaatgerichtheid en de interventielogica van het programma, zal de evaluatie hiervan een belangrijk onderdeel vormen van het Evaluatieplan. Al tijdens het iteratieve ex-ante evaluatieproces werd gehamerd op het belang van de interventielogica en de hieraan gekoppelde resultaatsindicatoren. Meer bepaald moet onderzocht worden hoe de steun van ons programma heeft bijgedragen aan de doelstellingen van elke prioritaire as en, in bredere zin, hoe de steun vanuit het programma heeft bijgedragen aan de strategie van de Europese Unie (EU) voor slimme, duurzame en inclusieve groei. Dergelijke impactevaluatie is een nieuw gegeven voor het programma, waarvoor de nodige middelen aangewend zullen worden en de nodige expertise aangetrokken. Tot nu toe werd voornamelijk ervaring opgebouwd met de evaluatie van de programmavoortgang en -processen, niet de programma-impact. Een belangrijk aanknopingspunt voor de impactevaluatie is de alternatieve lezing van de ex-ante evaluator, die de specifieke doelstellingen opdeelde in innovatie-, demonstratie- en overige doelstellingen⁵.

In de aanloop naar de nieuwe programmaperiode werd zwaar ingezet op administratieve vereenvoudiging voor begunstigden via o.a. het nieuwe e-loket en meer forfaitaire vergoedingen. De aanbevelingen uit de tussentijdse evaluatie van het Interreg IV-programma waren hierbij een belangrijk handvat. Wanneer de implementatie van het programma wordt geëvalueerd, zal extra aandacht uitgaan naar de evaluatie van wat deze oefening heeft opgeleverd.

coördinatie

Om de evaluaties zo efficiënt en zinvol mogelijk te maken, is coördinatie en samenwerking essentieel. Zowel bij de opmaak als bij de uitvoering van het Evaluatieplan gebeurt dit via een drietal verschillende kanalen, nl. Interact, de naburige ETS-programma's en de nationale EFRO-programma's.

Via Interact worden informatie en best practices op evaluatiegebied uitgewisseld. Op regelmatige tijdstippen vindt overleg plaats met de naburige ETS-programma's zoals Euregio Maas-Rijn, Interreg Duitsland-Nederland en Interreg 2 Zeeën over gezamenlijke uitdagingen in programmavoering, waaronder evaluatie. Dergelijke afstemming is evenzeer relevant met betrekking tot de nationale EFRO-programma's en dan vooral met verantwoordelijke lidstaat Vlaanderen. Nadere afspraken op vlak van coördinatie zullen gemaakt worden zodra alle betrokkenen hieraan toe zijn – zo wordt met het Nederlandse ministerie van Economische Zaken (EZ) afgestemd hoe de evaluaties optimaal benut kunnen worden voor nationale monitoringdoeleinden - en worden desgevallend toegevoegd in nieuwe versies van dit plan.

---

⁵ Zie bijlage 2

2. EVALUATIEKADER

rollen

De Managementautoriteit (MA) is verantwoordelijk voor het opstellen en implementeren van het Evaluatieplan en wordt hiertoe ondersteund door het Gemeenschappelijk Secretariaat (GS). MA/GS stelt het plan op en legt het ter goedkeuring voor aan het Comité van toezicht (CVT). Jaarlijks onderzoekt het CvT de vorderingen die gemaakt zijn bij de uitvoering van het Evaluatieplan en het gevolg dat aan de bevindingen van de evaluaties is gegeven. Dit gebeurt bij voorkeur tijdens dezelfde vergadering waarin ook het jaarverslag wordt vastgesteld. Indien het aangewezen blijkt om het Evaluatieplan te actualiseren of aan te passen, dan wordt het aangepaste plan ter goedkeuring aan het CvT voorgelegd. Via het systeem voor elektronische gegevensuitwisseling voor de Europese fondsen (SFC – System for Fund Management) zal de laatst goedgekeurde versie van het Evaluatieplan aan de EC bezorgd worden. Ook op de programmawebsite zullen de relevante delen van het Evaluatieplan gepubliceerd worden.

proces en expertise

Om de implementatie van het evaluatieplan te coördineren en de kwaliteit van de uitgevoerde evaluaties te verzekeren, wordt een Werkgroep Evaluatie opgericht (met name) bestaande uit leden van MA/GS. Afhankelijk van het onderwerp van de evaluatie, kan de samenstelling van de werkgroep wijzigen en kunnen leden van het GS met specifieke competenties of programmapartners of – autoriteiten betrokken worden:

- de kernleden betreffen drie medewerkers van MA/GS: de algemeen directeur (AD - voorzitter), de quality manager, één beleidsmedewerker en één projectadviseur (roulerend);
- bij de impactevaluatie (zie 'voorzien evaluaties' 3.3) en mogelijk bij (de meer uitgebreide) implementatie-evaluaties (zie 'voorzien evaluaties' 1.2) worden aan de werkgroep vertegenwoordigers namens de programmapartners toegevoegd, of wordt het ambtelijk coördinatiegremium van de programmapartners (Coördinatorenoverleg Grensregio - COG) gebruikt als klankbord;
- afhankelijk van het onderwerp van de evaluatie kunnen leden van het GS, medewerkers van de programmapartners of – autoriteiten, of vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld (zie verderop) vanwege hun specifieke competenties betrokken worden. Een voorbeeld is een betrokkenheid bij de evaluatie van de communicatiestrategie (zie 'voorzien evaluaties' 1.4) van de medewerker PR & Communicatie van het GS alsmede communicatiemedewerkers van de programmapartners.

De werkgroep zal jaarlijks bijeenkomen in januari of februari om de rapportage aan het CvT voor te bereiden en om een concrete planning op te maken voor de voorzien werkzaamheden van dat jaar.

Afhankelijk van het soort evaluatie dat wordt uitgevoerd, zal gekozen worden voor een gepaste mix van interne en externe expertise. Insteek is om de middelen die het programma ter beschikking heeft voor evaluatie zo efficiënt en proportioneel mogelijk in te zetten.

Voor de impactevaluatie zal overwegend beroep gedaan worden op een externe evaluator gezien de complexiteit van de materie en het ontbreken van voldoende ervaring met impactevaluatie bij MA/GS. Voor de implementatie-evaluaties zal dan weer een groter beroep gedaan worden op interne evaluatoren en zal met name de Werkgroep Evaluatie grote delen zelf uitvoeren. Eerdere ervaringen

met dit soort evaluaties en de binnen de werkgroep aanwezige kennis en inzichten in programma-processen en programma-voortgang, maken dit de meest logische aanpak.

Om te vermijden dat de functionele onafhankelijkheid van de evaluatoren in het gedrang komt, wordt bij de (delen van) evaluaties die grotendeels intern verricht worden, voorzien dat een extern expert de aanpak en resultaten van deze evaluaties valideert. Ook door te werken met klankbordgroepen (het ambtelijk coördinatiegremium van de programmapartners (COG), de communicatiemedewerkers van de programmapartners, ...) worden voor intern verrichte evaluaties objectieve, onafhankelijke resultaten gewaarborgd.

maatschappelijk middenveld

Gezien vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld⁶ in het CvT zetelen, zullen zij op deze manier betrokken zijn bij het evaluatieproces. Voor specifieke evaluaties zoals de ex-ante evaluatie of de implementatie-evaluaties, worden zij mogelijk ook afzonderlijk betrokken of als doelgroep bevraagd.

opleiding

Om de kwaliteit van de externe evaluaties te garanderen zal o.a. de '*Guidance on quality management of external evaluations*' die een bijlage is bij *het 'Guidance document on evaluation plans'* van de EC (april 2014) zo nauw mogelijk opgevolgd worden. Bestekken zullen steeds met de grootste zorg worden opgesteld.

Het programma investeert ook in haar eigen evaluatiecapaciteit. Zo neemt het GS deel aan de door Interact georganiseerde workshops rond evalueren⁷ en vormt EVALSED⁸ een belangrijk handvat, zowel voor het uitwerken van het evaluatieplan als voor de implementatie ervan. Bovendien zullen ook kennislacunes die opduiken tijdens de uitvoering van het evaluatieplan aangepakt worden, hetzij door het inhuren van externe expertise, hetzij door het organiseren van opleidingen voor het personeel van MA/GS.

Communicatie en opvolging

De resultaten van de evaluaties worden gepubliceerd op de programmawebste en aan het CvT voorgelegd. Zij worden ook aan de EC bezorgd via SFC samen met een beschrijving van de aanpak, het budget en de gehanteerde methodologie. Bovendien wordt in het jaarverslag steeds een samenvatting opgenomen van de belangrijkste bevindingen van de evaluaties.

Evaluaties worden in de regel zo gepland, dat hun resultaten meteen meegenomen kunnen worden in de verdere implementatie van het programma. Zo wordt na elke projectoproep een (implementatie)evaluatie georganiseerd die de basis vormt voor de volgende oproep. De Werkgroep Evaluatie ziet erop toe dat de aanbevelingen uit evaluaties worden opgevolgd en indien mogelijk, door het programma worden geïmplementeerd, ook bij de voorbereiding van de volgende programmaperiode.

---

⁶ Zoals opgesomd in artikel 5, lid 1, Verordening (EU) nr.1303/2013

⁷ Evaluation Plan Workshop november 2014; Impact Evaluation Workshop juni 2015 en eventuele vervolgwshops

⁸ online resource van DG Regio on evaluation of socio-economic development

planning

Tijdens de uitvoering van het Samenwerkingsprogramma (SP) kunnen nieuwe evaluatienoden opduiken, bijvoorbeeld door voortschrijdend inzicht of een veranderde context. Daarom dienen de evaluaties die voorzien zijn vanaf 2018-2019, beschouwd te worden als indicatief. Hun planning, inhoud en aanpak zal in de loop der jaren gespecificeerd en indien nodig aangepast worden. Aanpassingen van het Evaluatieplan worden steeds besproken en goedgekeurd door het CvT.

In bijlage 1 wordt schematisch weergegeven van welke planning er bij aanvang van de programmaperiode wordt uitgegaan. In het overzicht is de volgende informatie schematisch weergegeven:

- de voorziene evaluaties (zie voor uitgebreide beschrijving hoofdstuk 3);
- hun indicatieve planning (per kwartaal)
- mogelijke gekoppelde analyses of evaluaties
- via de pijlen wordt weergegeven welke evaluatieresultaten in welk jaarverslag aan de Europese Commissie in synthese worden behandeld

indicatief budget

Middelen voor de evaluaties zullen beschikbaar gesteld worden vanuit het budget van het project 'Technische Bijstand'. In totaal is een indicatief budget van 264.000 euro voorzien:

- de ex ante evaluatie en strategische milieubeoordeling (externe kosten waren € 80.586,00; daarnaast 30-35 werkdagen begeleiding) werden reeds uitgevoerd (en benomen op Technische Bijstand Interreg IV);
- voor de opeenvolgende implementatie-evaluaties is, specifiek voor de twee meer uitgebreide evaluaties, 2 x € 10.000 voorzien aan externe expertise; daarnaast wordt het geheel aan implementatie-evaluaties de personele inzet en bijbehorende overhead van medewerkers van MA/GS (met name de leden van de werkgroep evaluatie) geschat op € 25.000;
- voor de impactevaluatie wordt externe expertise, gebudgetteerd op € 100.000; daarnaast wordt de personele inzet en bijbehorende overhead van medewerkers van MA/GS (met name de leden van de werkgroep evaluatie) voor begeleiding van deze opdracht geschat op € 10.000;
- voor de evaluatie van de communicatiestrategie wordt de personele inzet en bijbehorende overhead van medewerkers van MA/GS (met name de leden van de Werkgroep Evaluatie) geschat op € 12.000;
- de leden van de werkgroep evaluatie krijgen de kans om zich bij te scholen indien dit zinvol is en naargelang hun betrokkenheid bij specifieke evaluaties. De personele inzet en bijhorende overhead van medewerkers van MA/GS en hun opleidingskosten worden hiervoor geschat op 500 euro per jaar over een periode van 8 jaar (€ 4.000).
- voor het opmaken van het verslag van de voornaamste bevindingen, een betrokkenheid bij de eindevaluatie, en de reguliere werking (jaarlijkse planning) van de Werkgroep Evaluatie, wordt de personele inzet en bijbehorende overhead van medewerkers van MA/GS (met name de leden van de Werkgroep Evaluatie) geschat op € 7.000.

De inschatting van kosten is in tabel weergegeven op de volgende pagina.

Inschatting kosten evaluaties (in €)			
	Externe expertise	Personele inzet + overhead	Totaal
Ex ante evaluatie en SMB	80.000	6.000	86.000 ⁹
Implementatie-evaluaties	20.000	25.000	45.000
Impactevaluatie	100.000	10.000	110.000
Evaluatie communicatiestrategie	-	12.000	12.000
Bijscholing leden WG Evaluatie	-	4.000 ¹⁰	4.000
Overig	-	7.000	7.000
Totaal			264.000

⁹ zowel de externe expertise (in de tabel afgerond) voor deze opdracht, alsmede kosten voor de begeleiding (personele inzet) werden genomen op Technische Bijstand Interreg IV

¹⁰ Mogelijk inclusief externe kosten voor opleiding/bijbscholing

3. VOORZIENE EVALUATIES

3.1. Ex-ante evaluatie en strategische milieubeoordeling

Doel:	<p>Om de kwaliteit van de opzet van het programma te verbeteren en om te verifiëren of de doelstellingen en streefdoelen ervan kunnen worden gehaald, werd het operationeel programma Interreg Vlaanderen-Nederland 2014-2020 onderworpen aan een ex-ante evaluatie. Deze omvat een beoordeling van:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) de bijdrage tot de verwezenlijking van de strategie van de Europese Unie voor slimme, duurzame en inclusieve groei in het licht van de geselecteerde thematische doelstellingen en prioriteiten, waarbij rekening wordt gehouden met de nationale en regionale behoeften, met het ontwikkelingspotentieel en met de ervaring uit eerdere programmeringsperioden; b) de interne samenhang van het voorgestelde programma of de voorgestelde activiteit en de relatie met andere relevante instrumenten; c) de verenigbaarheid van de toewijzing van begrotingsmiddelen met de doelstellingen van het programma; d) de verenigbaarheid van de geselecteerde thematische doelstellingen, de prioriteiten en de desbetreffende doelstellingen van de programma's met het Gemeenschappelijk Strategisch Kader (GSK), de partnerschapsovereenkomst en de relevante specifieke aanbevelingen per land uit hoofde van artikel 121, lid 2, VWEU en op nationaal niveau in voorkomend geval, het nationaal hervormingsprogramma; e) de relevantie en duidelijkheid van de voorgestelde programma-indicatoren; f) op welke wijze de verwachte outputs zullen bijdragen tot resultaten; g) of de gekwantificeerde streefwaarden voor indicatoren realistisch zijn, gezien de beoogde steun uit de ESI-fondsen; h) de redenen voor de voorgestelde steunvorm; i) de toereikendheid van de personele middelen en de administratieve capaciteit voor het beheer van het programma; j) de geschiktheid van de procedures voor het toezicht op het programma en voor het verzamelen van de gegevens die voor de evaluaties vereist zijn; k) de geschiktheid van de gekozen mijlpalen voor het prestatiekader; l) de toereikendheid van de geplande maatregelen om gelijke kansen van mannen en vrouwen te bevorderen en discriminatie te voorkomen; in het bijzonder met betrekking tot de toegankelijkheid voor personen met een handicap; m) de toereikendheid van de geplande maatregelen om duurzame ontwikkeling te bevorderen; n) geplande maatregelen om de administratieve lasten voor begunstigden te verlichten. <p>In het kader van de ex-ante evaluatie werd eveneens een strategische milieueffectbeoordeling uitgevoerd d.m.v. de opmaak van een plan-MER. Dit om op een systematische en wetenschappelijk verantwoorde wijze de te verwachten gevolgen voor mens en milieu van het programma, en van redelijkerwijze in beschouwing te nemen alternatieven voor het programma of onderdelen ervan, in te schatten en te evalueren. De dienst MER van de Vlaamse overheid heeft het MER goedgekeurd en langs beide zijden van de grens zijn de relevante adviesinstanties betrokken.</p>
Methode	Interactief en iteratief proces in samenspraak met de (externe) redacteur van het SP

en data:	<p>waarbij ook de partners zoals bedoeld in artikel 5 CPR geraadpleegd werden op 2 afzonderlijke momenten.</p> <p>Voor de Strategische Milieu Beoordeling (SMB): milieueffectenrapport o.b.v. kennisgevingsronde en openbaar onderzoek hiervan</p>
Planning:	<p>gelijktijdig met de redactie van het operationeel programma 2014-2020 in 2013, definitief rapport: 09/07/2014</p>
HR:	<p>uitgevoerd door extern bureau (+MER-coördinator), onder begeleiding van Werkgroep Evaluatie</p>
Budget:	<p>€ 80.586,00 (incl. BTW) + personele kosten naar inschatting € 6.000 (begeleiding)</p>

3.2. Implementatie-evaluaties

Doel:	<p>Doel van de implementatie-evaluaties is om na te gaan in welke mate het programma erin slaagt om haar doelstellingen waar te maken (effectiviteit) en of dit op de meest efficiënt mogelijke manier gebeurt. Tijdens de implementatie-evaluaties zal ook gekeken worden naar de mate waarin het programma heeft bijgedragen aan de horizontale principes.</p> <p>A. Effectiviteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prioriteiten/Specifieke Doelstellingen (SD's): Worden de prioriteiten/SD's evenwichtig ingevuld? • Programma-outputindicatoren: Zal het programma de door haar vooropgestelde streefwaarden behalen? Zullen de projecten de door hen vooropgestelde streefwaarden halen? • Financiële voortgang: Halen projecten hun declaratieprognose? Loopt de besteding van het programmabudget op schema? <p>B. Efficiëntie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regelgevend kader: Zijn de beoogde administratieve vereenvoudigingen gerealiseerd? Zijn de vereenvoudigingen adequaat? Is het regelgevend kader duidelijk? Zijn bijkomende vereenvoudigingen mogelijk? Worden indicatoren eenduidig geïnterpreteerd en wordt hierover correct gerapporteerd? Zijn verduidelijkingen van de indicatorenfiches nodig? • Projectoproep- en beoordelingssysteem: Is het oproep- en beoordelingssysteem voldoende transparant? Worden de beoogde doelgroepen bereikt? • Programmabeheer: Functioneren de 3 programma-autoriteiten naar behoren? Verloopt de afstemming tussen deze autoriteiten en het GS optimaal? • Partnerschap: Functioneren de programma-organen – m.n. CvT, COG, teamoverleg - naar ieders welbevinden? <p>C. Horizontale principes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke resultaten levert het programma op op vlak van horizontale principes? <p>De implementatie-evaluaties zullen telkens het gehele programma bestrijken en ingaan op alle prioritaire assen, maar kunnen wel sterk verschillen qua scope en onderzochte thematiek:</p> <p>A. In functie van de evaluatie van de effectiviteit van het programma zal,</p>
-------	---

	<p>gekoppeld aan de planning voor wat betreft projectoproepen, een aantal tussentijdse analyses en evaluaties het beeld geven dat nodig is om de juiste beslissingen te nemen in het CvT, aangaande volgende oproepen en hun omvang, inhoud, et cetera. Na iedere oproep vindt een dergelijke analyse plaats, na de tweede en derde projectoproep betreft het een grondige analyse, na de eerste en eventueel vierde of daaropvolgende projectoproepen zal eerder globaal worden gekeken naar de effectiviteit van het programma (en de daaruit te trekken conclusies voor volgende oproepen);</p> <p>B. De evaluatie van de implementatie voor wat betreft efficiëntie geschiedt eerder op basis van andere data dan de implementatie-evaluatie voor wat betreft effectiviteit, en kan (dus) los van dergelijke evaluaties geschieden. Teneinde echter eventuele verbanden te kunnen leggen tussen de resultaten voor wat betreft effectiviteit en efficiëntie, zal deze evaluatie gekoppeld worden aan de effectiviteitsanalyse na de tweede oproep (voorjaar 2016). Indien nodig kan een opvolging geschieden ten tijde van de derde effectiviteitsanalyse.</p> <p>C. De resultaten voor wat betreft horizontale principes komen logischerwijs pas later in de programma-uitvoering in beeld; een evaluatie hieromtrent zal gekoppeld worden aan de derde effectiviteitsanalyse.</p>
<p>Methode en data:</p>	<p>Methodieken en dataverzameling verschillen enigszins naar de te onderscheiden soorten van implementatie-evaluaties:</p> <p>A. De analyse met betrekking tot effectiviteit van het programma (worden de prioriteiten evenwichtig ingevuld, worden doelstellingen op vlak van indicatoren behaald,...?) geschiedt vooral op basis van desk research en analyse. Concreet wordt er vanuit het e-loket geanalyseerd welke resultaten het programma reeds behaalde, of waartoe ge(pre)selecteerde projecten zich committeerden. De desk research en analyse door de Werkgroep Evaluatie kan - met name voor de meer uitgebreide analyses na de tweede en derde oproep - worden aangevuld met interviews met projectindieners (update van te verwachten resultaten; informatie die ook via werkbezoeken kan worden achterhaald) en GS-medewerkers, actief in de begeleiding van de projecten (projectadviseurs, beleidsmedewerkers, financieel adviseurs).</p> <p>B. De evaluatie van efficiëntie van het programma geschiedt eerder op basis van interviews met programmapartners, programma-autoriteiten, projectindieners, indieners die uiteindelijk niet ingediend hebben en afgewezen indieners, ..., en eventuele enquêtes. Het betreft hier te verzamelen data en opinies, die - om te vermijden dat de functionele onafhankelijkheid van de evaluatoren in het gedrang komt - een zekere externe betrokkenheid (externe validatie of inzet van klankbordgroepen) aangewezen kan maken.</p> <p>C. De evaluatie voor wat betreft horizontale principes geschiedt volgens de zelfde methoden als de effectiviteitsanalyse (desk research en analyse, in mindere mate interviews) en kan zodoende meegenomen worden in een effectiviteitsanalyse.</p> <p>De tussentijdse evaluatie Interreg IV kan een belangrijke inspiratiebron zijn om nadere invulling te geven aan de methodologie van afzonderlijke analyses en evaluaties, net als de gebiedsanalyse Interreg V en het SP zelf.</p>
<p>Planning:</p>	<p>Na iedere projectoproep maakt het GS zelf een effectiviteitsanalyse van de programma-</p>

	<p>voortgang:</p> <p>A1: Na afloop van de eerste (pre)selectieronde (8/04/2015) werd een globale analyse gemaakt door het GS, die op 3/06/2015 werd voorgelegd aan het CvT samen met een voorstel voor de tweede projectoproep. Logischerwijs kon nog slechts globaal worden weergegeven welke prioriteiten of specifieke doelstellingen nog achtergebleven na de eerste preselectie, en welke impact dit mogelijk zou hebben op vlak van indicatoren en besteding van het programmabudget.</p> <p>A2: Na afloop van de tweede selectieronde, in het najaar van 2016, wordt een meer uitgebreide/diepgaande analyse mogelijk voor wat betreft de effectiviteit tot op dat moment: de projecten uit de eerste oproep lopen dan inmiddels een klein jaar en er is duidelijkheid omtrent welke projecten in de tweede ronde zijn geselecteerd (en dus ook over de daarbij behorende streefwaarden, budgetten,...). Deze uitgebreidere analyse wordt gebruikt voor een voorstel voor een derde projectoproep, eind 2016.</p> <p>A3: Ook na afloop van de derde selectieronde, begin 2018, wordt een meer uitgebreide/diepgaande analyse ondernomen voor wat betreft de effectiviteit. Deze uitgebreidere analyse wordt gebruikt voor een voorstel voor een vierde projectoproep, eind 2018.</p> <p>A4: Na afloop van de vierde (pre)selectieronde, en mogelijk daaropvolgende rondes, worden eventuele globale analyses gemaakt, in functie van een nuttige besteding van laatste restmiddelen en/of eventuele vrijval.</p> <p>De belangrijkste implementatie-evaluaties, waarin ook de efficiëntie van het programma (B) en de resultaten voor wat betreft horizontale principes (C) aan bod komen, vinden plaats in de tweede helft van 2016 en de eerste helft van 2018:</p> <p>B1: De evaluatie van de implementatie voor wat betreft efficiëntie wordt gekoppeld aan de effectiviteitsanalyse na de tweede oproep (A2, eerste helft 2016).</p> <p>B2: Indien nodig kan een opvolging geschieden voor wat betreft efficiëntie ten tijde van de derde effectiviteitsanalyse (A3, eerste helft 2018).</p> <p>C1: De evaluatie voor wat betreft resultaten op vlak van horizontale principes wordt gekoppeld aan de effectiviteitsanalyse naar de derde oproep (A3, eerste helft 2018).</p>
HR:	Werkgroep Evaluatie + extern bureau (voor validatie methoden en resultaten evaluaties B en C)
Budget:	€ 20.000 (incl. BTW) externe expertise voor validatie van methodieken en resultaten, met name voor de evaluaties aangaande efficiëntie (B); personele kosten naar inschatting € 25.000 (alle implementatie-evaluaties tezamen)

3.3. Impactevaluatie

Doel:	De verordeningen vereisen dat minstens één maal gedurende de programmaperiode geëvalueerd wordt hoe het programma heeft bijgedragen aan de doelstellingen van elke prioritaire as. Elke SD dient behandeld te worden, zij het niet in dezelfde mate. De evaluatie-inspanningen zullen dan ook voornamelijk geconcentreerd worden op de doelstellingen waarop het grootste deel van de programmamiddelen worden ingezet,
-------	---

	<p>m.n. de innovatie- (1b, 4f en 6f) en de demonstratiedoelstellingen (4b, 4c en 6g).</p> <p>De impact wordt beoordeeld in het licht van de streefdoelen van de Europese Unie voor slimme, duurzame en inclusieve groei (EU2020-strategie). Gelet op de omvang van het programma wordt de impact op het bruto binnenlands product en op de werkloosheid in het programmagebied niet mee in beschouwing genomen.</p> <p>De impactevaluatie heeft als doelstelling om een antwoord te bieden op met name volgende vragen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wat zijn de effecten van de projecten binnen het programma? Leveren zij een bijdrage aan de programmadoelstellingen? In welke mate? • Welke projecten dragen het meeste bij aan de doelstellingen per prioritaire as? • Welke veranderingen in de resultaatsindicatoren zijn toe te schrijven aan het programma? Welke andere factoren spelen een rol? • Welke rol spelen budgetten? Per as, per doelstelling en per project? • Hoe kan de impact van het programma worden beoordeeld in het licht van de streefdoelen van de Europese Unie voor slimme, duurzame en inclusieve groei (EU2020-strategie)? <p>Hiervoor wordt niet enkel gekeken naar de bijdragen per prioritaire as, maar ook per soort doelstelling. M.n. de onderzoek- en innovatiedoelstellingen zullen worden afgezet tegen de implementatie door demonstratiedoelstellingen¹¹.</p>
Methode en data:	<p>Een theoretische aanpak (Waarom werkt het? Hoe werkt het?) is, zoals de EC ook zelf aangeeft in haar leidraad, realistischer dan een contrafeitelijke aanpak (Werkt het? Wat was de situatie geweest zonder interventie?).</p> <p>Om de impact van het programma beter in te kunnen schatten, zal ook gekeken worden naar interventies uit de vorige programmaperiode waaraan een vervolg gebreid is of die vergelijkbare projecten in de huidige programmaperiode hebben opgeleverd (bijv. Crossroads¹², Waterstofregio...).</p> <p>Het rapport van de ex-ante evaluator bevat een aantal belangrijke aanknopingspunten: de interventielogica wordt hier op scherp gezet, er worden suggesties gedaan voor het bijhouden van een set indicatoren ter ondersteuning van de resultaatsindicatoren en de alternatieve lezing van de programmastrategie biedt een interessant kader.</p> <p>Het '<i>Terms of reference for impact evaluations</i>'-document dat als annex is toegevoegd aan het '<i>Guidance document for evaluation plans</i>' van de Europese Commissie zal een leidraad zijn voor het contracteren van een extern bureau.</p> <p>Denkbare werkwijzen zijn literatuurstudie, data-analyse, case studies, interviews en enquêtes. Om de ideale aanpak vast te stellen, zal nauw overleg gepleegd worden met de externe evaluator.</p>
Planning:	<p>De evaluatie moet laat genoeg uitgevoerd worden opdat de verwachte resultaten er ook effectief kunnen zijn, maar vroeg genoeg om de conclusies te kunnen meenemen in het</p>

¹¹ Zie figuur in bijlage 2

¹² Impactanalyse van Crossroads is beschikbaar

	<p>beleid (en dan met name in de voorbereiding van een nieuwe programmaperiode).</p> <p>Een realistische, indicatieve planning lijkt om in de 2e helft van 2019 de nodige data te verzamelen en in de 1^e helft van 2020 de eigenlijke evaluatie uit te voeren.</p> <p>Indien de invulling van een bepaalde as substantieel afwijkt van die van de andere assen, kan een afwijkende timing gehanteerd worden voor de evaluatie van deze as.</p>
HR:	extern bureau onder begeleiding van Werkgroep Evaluatie.
Budget:	100.000,00 EUR (incl. BTW) externe kosten; personele kosten naar inschatting € 10.000 (begeleiding)

3.4. Evaluatie communicatiestrategie

Doel:	<p>De activiteiten in de sfeer van evaluatie van de communicatiestrategie en -activiteiten hebben als doel om in beeld te brengen in welke mate de doelstellingen van de communicatiestrategie worden gerealiseerd (is het communicatiebeleid effectief?) en of dit gebeurt met een optimale inzet van middelen (is het communicatiebeleid efficiënt?)</p>
Methode en data:	<p>Vanuit de communicatiestrategie zullen jaarplannen worden ontwikkeld, te starten vanaf 2015. In deze jaarplannen wordt vastgesteld welke activiteiten specifiek worden ondernomen, teneinde een kwalitatief en kwantitatief optimaal PR & communicatiebeleid te kunnen voeren.</p> <p>Om de communicatie permanent te optimaliseren, wordt de gevoerde communicatie jaarlijks gemonitord (gerealiseerde output in cijfers en een kwalitatieve beoordeling van de realisaties) en, voorafgaand aan en ten behoeve van het jaarplan, geëvalueerd. Dit omvat een bespreking van het in het afgelopen jaar gevoerde communicatiebeleid zowel binnen het GS, als binnen het communicatie-overleg met de provincies (met speciale aandacht voor provinciale communicatie-acties), op basis van een communicatienota. Zo nodig volgt een bespreking van het communicatiebeleid in het CvT.</p> <p>Ten behoeve van het jaarplan communicatie 2017 vindt een meer uitgebreide evaluatie plaats. Naast bovengenoemde activiteiten, wordt bekeken of het communicatiebeleid in voldoende mate het programma ondersteunt en in welke mate een strategische heroriëntatie wenselijk is. Vanaf 2017 zullen er immers minder open en brede projectoproepen doorgaan, maar meer gerichte, gespecialiseerde of gesloten calls. Ook de tweede fase in de communicatie breekt dan aan met een sterkere klemtoon op bredere bekendmaking van de resultaten in het programma en de projecten. Een kritische doorlichting van de aangewende communicatiematerialen, -kanalen en -tijdstippen is dan ook aan de orde.</p> <p>Bevindingen rond communicatie kunnen worden opgenomen in de bredere tussentijdse implementatie-evaluaties die worden voorgelegd aan het CvT (zie implementatie-evaluaties A2 en A3).</p> <p>Aan het einde van het programma wordt een uitgebreide eindevaluatie ontwikkeld, met de mogelijkheid tot een survey onder de verschillende doelgroepen. De eindevaluatie zal ook gericht moeten zijn op een eventueel (communicatiebeleid binnen) Interreg VI.</p> <p>Om de beoordeling te objectiveren zal bij de jaarlijkse en meerjarige monitoring en evaluatie gekeken worden naar een aantal kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. Ten eerste zijn er de kwantitatieve indicatoren die gericht zijn op 'communicatie output' (wat</p>

	<p>wordt er aangeboden?) en 'communicatie outgrowth' (wat wordt er afgenomen?). Zie hiervoor de indicatieve opsomming, zoals opgenomen in de communicatiestrategie, §8).</p> <p>Ten tweede zijn er meer kwalitatieve indicatoren die gericht zijn op de 'communicatie outcome' (wat heeft men bereikt?), waarvoor digitale bevragingen kunnen worden gehouden na deelname aan bepaalde evenementen. Men richt zich dan op een wijziging in bewustwording/kennis (heeft men nuttige informatie gekregen?), houding/perceptie (heeft men een positief beeld van Interreg/EU?), en gedrag (werkt men effectief aan een projectvoorstel?).</p>
Planning:	<p>Jaarlijkse evaluatie output (cijfers en kwalitatieve beoordeling na bespreking in GS en met de provincies) ten behoeve van het jaarplan;</p> <p>Meer uitgebreide evaluatie eind 2016/begin 2017 (ten behoeve van het jaarplan communicatie 2017)</p> <p>Uitgebreide eindevaluatie met de mogelijkheid tot een survey onder de verschillende doelgroepen, eind 2019 / begin 2020 (ten behoeve van het jaarplan communicatie 2020, mogelijk te koppelen aan impactevaluatie)</p>
HR:	Werkgroep Evaluatie
Budget:	Personele kosten naar inschatting 12.000

3.5. Verslag van de voornaamste bevindingen

Doel:	Om de ex-post evaluatie van de EC te voeden, wordt een verslag opgemaakt met een samenvatting van de bevindingen van de tijdens de programmeringsperiode uitgevoerde evaluaties en de belangrijkste outputs en resultaten van het SP, voorzien van toelichtingen op de gerapporteerde informatie.
Methode en data:	Verwerking van voorgaande evaluaties
Planning:	uiterlijk 31 december 2022
HR:	Werkgroep Evaluatie
Budget:	Personele kosten

3.6. Ex-post evaluatie

Doel:	<p>In deze evaluatie, die betrekking heeft op het afgewerkte SP worden de mate waarin de middelen zijn besteed, de doeltreffendheid en de efficiëntie van de programmering alsook de sociaaleconomische impact onderzocht. Hierbij worden de factoren geïdentificeerd, die tot het succes of het mislukken van de uitvoering van het SP hebben bijgedragen, en wordt bepaald wat als goede 'praktijk' kan worden aangemerkt.</p> <p>Specifieke aandachtspunten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de wijze waarop de middelen werden besteed; - de resultaten van het programma; - de impact van het uitgevoerde programma; - de doeltreffendheid en de doelmatigheid;
-------	--

	- conclusies op het gebied van de economische en sociale samenhang.
Methode en data:	Te bepalen door EC
Planning:	uiterlijk 31 december 2024
HR:	uitgevoerd door EC in nauwe samenwerking met MA
Budget:	NVT

BIJLAGE 1

		Ex-ante en MER	Implementatie-evaluaties			Impact evaluatie	Comm.-evaluatie	Verslag bevindingen	Jaarverslag
			Effectiviteit	Efficiëntie	Horizont.				
2013	1								
	2								
	3								
	4								
2014	1								
	2								
	3								
	4								
2015	1								
	2		A1						
	3								
	4								
2016	1					D1			
	2		A2	B1					
	3								
	4								
2017	1					D2			
	2							X1	
	3								
	4								
2018	1					D1			
	2		A3	B2	C				
	3								
	4								
2019	1					D1			
	2							X1	
	3								
	4								
2020	1		A4						
	2					D3			
	3								
	4								
2021	1					D1			
	2								
	3								
	4								
2022	1					D1			
	2								
	3								
	4								
2023	1								
	2								
	3								
	4								
2024	1							X2	

A1+A4 Globale analyse effectiviteit tbv volgende oproepen
A2+A3 Uitgebreidere analyse/evaluatie effectiviteit tbv volgende oproepen
B1 Evaluatie efficiëntie (bv. vereenvoudiging)
B2 Mogelijke opvolgevaluatie efficiëntie
C Evaluatie resultaten op horizontale doelstellingen
D1 Evaluatie communicatie in functie van jaarplannen
D2 Uitgebreidere tussentijdse evaluatie communicatie in functie van jaarplan 2017
D3 Eindevaluatie communicatie (input voor jaarplan 2020 en eventuele strategie Interreg VI)
X1 Uitgebreid jaarverslag, inclusief vorderingen bij de uitvoering van het evaluatieplan
X2 Eindverslag

BIJLAGE 2

IPs

1a (infra)	1b (algemeen)	4f (CO ² arme techn.)	6f (milieu & hulpbronnen)	Onderzoek & Innovatie
4b (energie bedrijven)	4c (energie openbaar)	6g (hulpbronnen bedrijven)		Implementatie door demonstratie
6d (milieu & natuur)	8e (arbeidsmarkt)			Overige

Uit ex-ante evaluatie SP Interreg Vlaanderen-Nederland 2014-2020.